

Regionledningskontoret

Agneta Jansmyr

Regionstyrelsen

Regionförstoring - angelägna områden

Förslag till beslut

Regionstyrelsen föreslås besluta

- överlämna skrivelsen till Indelningskommittén.

Sammanfattning

Region Jönköpings län har tidigare tillsammans med länets kommuner lämnat ett positionsdokument till Indelningskommittén angående regionförstoring. I mars 2016 presenterade Indelningskommittén ett förslag om att Region Jönköpings län ska bilda region med Region Östergötland, Region Kronoberg samt Landstinget i Kalmar.

En skrivelse till Indelningskommittén har tagits fram tillsammans med länets kommuner angående överföring av ansvar från staten, styrkor och prioriterade områden i nuvarande region, vikten av statlig närvaro samt finansiella frågor att beakta i Indelningskommittén fortsatta arbete.

REGIONLEDNINGSKONTORET

Agneta Jansmyr
RegiondirektörSiw Kullberg
Kanslidirektör

RegionledningskontoretAgneta Jansmyr
Regiondirektör

Till Indelningskommittén

Regionförstoring - angelägna områden

Under våren 2016 har Region Jönköpings län lämnat ett positionsdokument till Indelningskommittén. I positionsdokumentet framhålls vikten av en levande regional demokrati där invånarna känner regional identitet och närhet till sina politiska företrädare även i en större region. Vidare framhålls att i en regionförstoring är det helt avgörande att finna former för kommunernas medverkan med en nära samverkan mellan den kommunala och regionala nivån för att på bästa sätt tillgodose invånarnas nuvarande och framtida behov.

Region Jönköpings län vill understryka vikten av att i regionförstoringen fokusera på tillväxt, utveckling och gränsöverskridande samarbete åt alla håll så att nya gränser inte blir till hinder. Vidare vill regionen lyfta fram vikten av att tänka nytt i planeringen av en ny och större region.

Indelningskommitténs frågor kommer att besvaras tillsammans med Region Östergötland, Region Kronoberg och Landstinget i Kalmar. Tillsammans med länets kommuner görs också denna skrivelse i syfte att än en gång framhålla angelägenheten i att ansvar överförs från staten till regionerna, viktiga prioriterade områden, vikten av statlig närvaro samt några finansiella frågor att beakta i indelningskommitténs fortsatta arbete.

Ansvarsöverföring till regionen från staten

Främsta skälet för en regionförstoring är att ansvar och uppgifter på den statliga nivån förs över till regioner och att därmed frågor hanteras närmre medborgarna. I den fortsatta processen är det nödvändigt att staten från sin sida tydliggör sina ambitioner att flytta ansvar och ekonomiska resurser till den regionala nivån. Regionerna kan på ett bättre sätt samordna arbetet med primärkommunerna och höja effektiviteten i insatserna. Viktiga områden där uppgifter ska föras över till regionerna finns bl.a. inom arbetsmarknad, högre utbildning och infrastruktur

Styrkor och prioriteringar i Region Jönköpings län

Region Jönköpings län är centralt beläget i södra Sverige. Det centrala läget med stråk som E4:an, södra stambanan och kommande höghastighetsjärnväg ger goda förutsättningar för logistik och transport. Regionens verksamhet inom hälso- och sjukvård håller hög kvalitet. Samverkan med kommuner, högskola, länsstyrelsen, näringslivet, närliggande landsting/regioner, civilsamhället och andra aktörer är god. I länet har den ideella och idéburna sektorn en stark förankring.

Följande områden är särskilt viktiga att fortsätta utveckla i en större region.

Regional utveckling

Region Jönköpings län har bra förutsättningar för fortsatt tillväxt. Med det strategiska läget mellan de tre stora storstadsregionerna kan länet bidra till en balanserad utveckling i landet och vara en tillväxtmotor utanför storstadsregionerna.

För den regionala tillväxten och utvecklingen är de områden vi särskilt lyfter fram arbetsmarknad, högre utbildning och infrastruktur. Men regional utveckling innefattar också utveckling och innovationer i samhällets alla delar. I länet finns många aktörer inom företagande och företagsutveckling. Utmärkande för länet är en nära samverkan mellan näringsliv, offentliga aktörer, civila samhället och högskolan. Kulturen är av stor betydelse för attraktivitet och tillväxt. Inom kulturområdet finns en mångfald av aktörer och en pågående utveckling av kreativa kulturella näringar (KKN). Även turism och besöksnäringarna har en positiv utveckling.

Jordbruksverket och Skogsstyrelsen utgör en viktig del i ett starkt kluster för gröna näringar och hållbarhet.

Högskolan, Jönköping University, är en nod för högre utbildning i länet med ett viktigt samspel med näringsliv och offentliga aktörer i utbildning, verksamhetsförlagd utbildning samt utveckling av verksamhet, produkter och tjänster. Högre utbildning behöver stimuleras för att höja utbildningsnivån och forskning behöver stimuleras för att skapa utveckling och tillväxt.

Infrastruktur

Jönköpings län har ett unikt och strategiskt läge mellan de tre storstadsregionerna där vägar, järnvägar och flygplats knyts samman till ett dynamiskt center för logistik, utbildning, underhåll och service samt transport av varor och människor. Södra stambanan och E4:an passerar genom länet och i den pågående Sverigeförhandlingen om höghastighetsjärnväg förstärks bilden av länet som järnvägsknutpunkt. I länet planeras tre stationer, Jönköping, Tranås och Värnamo. Byggandet av nya stambanor är av stor strategisk betydelse för regionens fortsatta utveckling och tillväxtpotentialer.

Infrastruktur är ett av regionens prioriterade områden och närhet till Trafikverket är av stor betydelse för en god samverkan i fortsatt utveckling av infrastruktur samt logistik och transport av människor och varor.

Hållbarhet är en viktig del i planeringen. Långa resvägar ger effekter på både miljö och effektivitet. Jönköpings centrala läge är en stor fördel med tanke på transporter och restider men också ur kompetensförsörjningssynpunkt, i synnerhet avseende specialistkompetens.

Näringsliv och Arbetsmarknad

Jönköpings län är ett av de industritätaste länen i landet med hög sysselsättningsgrad och många små och medelstora företag som i allt högre utsträckning arbetar på en internationell marknad.

I vårt län finns kreativa entreprenörer, driftiga företagsledare och kommuner som samarbetar och vågar satsa på otraditionella lösningar. Begrepp som ”Gnosjöanda” samt design och innovation har blivit signum för företagandet i vårt län. Entreprenörsregionen som består av ett gränsöverskridande samarbete mellan elva kommuner i Jönköping, Halland, Kronoberg och Västra Götaland är av stor betydelse för utvecklingen av näringslivet i den sydvästra delen av regionen.

Den nära samverkan som idag finns mellan länets offentliga aktörer, näringslivet och Högskolan är en god grund för att skapa förutsättningar för utveckling och kompetensförsörjning för länets näringsliv och den offentliga sektorn. Ett exempel är innovativ samverkan mellan Science Park och vården för framtagandet av nya produkter som sedan kan vidareförädlas i det lokala näringslivet.

Inom arbetsmarknadspolitiken krävs att regionen har rådighet och kan styra arbetsmarknadens frågor i den nära regionala strukturen. Regionen anser det nödvändigt att ansvar överförs från staten till regionerna.

Hälso- och sjukvård

Regionens hälso- och sjukvård håller hög kvalitet i ett nationellt och internationellt perspektiv. Investeringar har gjorts och görs för välutrustade och ändamålsenliga lokaler. Kvalitetsregister och Öppna jämförelser visar mycket bra resultat inom viktiga områden. Nationella patientenkäten och Vårdbarometern visar på ett av landets högsta förtroenden för vården.

47 vårdcentraler samt väl utbyggd allmäntandvård och specialisttandvård skapar tillgänglig vård. Primärvården, som har ett högt förtroende hos invånarna, är basen i hälso- och sjukvården. Invånarna får stöd och hjälp via webb, telefon eller besök. I primärvården pågår ett intensivt utvecklingsarbete med nära samband till hälsoarbete, sjukhusvård samt med kommunernas socialtjänst och hälso- och sjukvård. En stark primärvård utgör grunden för regionens hälso- och sjukvård.

De tre akutsjukhusen, Länssjukhuset Ryhov i Jönköping, Höglandssjukhuset i Eksjö/Nässjö och Värnamo sjukhus har alla upptagningsområden på minst 80 000 personer. Arbete pågår med nivåstrukturering och samarbete mellan sjukhusen. De tre sjukhusen har alla länsspecialiteter i sin verksamhet. Länssjukhuset Ryhov har vid fyra tillfällen av tidskriften Dagens Medicin utsetts till Bästa sjukhus bland landets 36 mellanstora sjukhus.

Specialisttandvårdens nära samverkan med odontologiska institutionen ger en stark koppling till forskning och utveckling i Folktandvårdens verksamhet samt goda möjligheter till utbildning av specialisttandläkare.

I vårt hälso- och sjukvårdssystem har vi länge och uthålligt arbetat med vision, värderingar, ledarskap, medarbetarskap, fokus på bemötande och kliniska resultat samt ständigt förbättringsarbete. Arbete pågår redan i enlighet med nationella aktuella utredningar som påtalar behov av nivåstrukturering samt en förstärkt primärvård.

Följande verksamheter har till uppgift att stödja medarbetare och utveckling:

- *Qulturum* – utvecklingscentrum för lärande, innovation och metoder
- *Futurum* – verksamhetsnära forskning och verksamhetsförlagd utbildning
- *Jönköping Academy* – akademi för forskning och utbildning, som bildats av Högskolan, Landstinget och länets 13 kommuner med ambitionen att vara ett nationellt och internationellt forum för forskning och utbildning i kvalitetsförbättring och ledarskap inom hälsa, vård och omsorg.

Region Jönköpings län uppmärksammas i världen som ett system som arbetar uthålligt och framgångsrikt med kvalitet som strategi, innovationer och utveckling utifrån en värdegrund. Studiebesök från Sverige och hela världen tas emot i regionen med besök på Qulturum och Futurum, i vårdverksamhet och för samtal med ledning.

Några exempel:

- Många goda och internationellt uppmärksammade exempel på nya och personcentrerade arbetssätt som t ex. självdialys.
- Vi leder flera arbeten för användning av nationella kvalitetsregister i arbetet med att förbättra vården, bland annat i det egna kvalitetsregisteret Senior Alert.
- Centrum för förbättringsarbetet i sjukvårdsregionens arbete inom regionalt cancercentra och kvalitetsregistercentra.
- Internationella samarbeten inom hälso- och sjukvård.
- Medarbetare med centrala roller i nationella styrgrupper, utvecklingsarbeten och projekt.

Region Jönköpings län avser även i fortsättningen vara ett centrum för utveckling, lärande och förnyelse av hälso- och sjukvård och fortsätta tillhandahålla kvalificerad vård av hög kvalitet.

Samverkan med staten och statlig verksamhet i länet

Region Jönköpings län ser den statliga närvaron och servicen som mycket betydelsefull för invånarna. Det är nödvändigt att den statliga organisationen på regional nivå organiseras, utvecklas och samordnas med regionerna och primärkommunernas verksamheter för samverkan med fokus på medborgarnas behov. Myndigheternas närvaro i regionen som medaktör är en förutsättning. Invånarnas trygghet och möjligheter till delaktighet ökar med Försäkringskassa, Arbetsförmedling, Migrationsverk och Polis i närområdet. Detsamma gäller länsstyrelsens servicefunktioner, där närhet har betydelse för både invånare och offentliga aktörer.

Vi anser att myndigheter och verksamheter med nära kopplingar till de ovan beskrivna områdena ska finnas lokaliserade till länet. Det gäller t.ex. för Trafikverket, Myndigheten för vårdanalys, Skatteverket, Kronofogdemyndigheten och Tullverket och även andra myndigheter som har betydelse för vår regions utvecklingsmöjligheter.

Viktiga samarbetspartners är också Tillväxtverket, Vinnova och Myndigheten för Yrkehögskolan, Kulturrådet samt tillsynsmyndigheter för näringsliv, region och kommuner.

De statliga verken, Jordbruksverket, Skogsstyrelsen och Domstolsverket, som idag har sitt säte i Jönköping är betydelsefulla ur kompetenssynpunkt och för arbetstillfällen liksom för arbetsmarknadens struktur i regionen och rekryteringsmöjligheter till andra verksamheter. Samma förhållande gäller för garnisonen i Eksjö.

Vi har ett strategiskt läge för att vara lokaliseringsort för myndigheter och andra centrala funktioner.

Kommunerna

Kommunernas utveckling har en avgörande betydelse för Region Jönköpings län. Kommunernas aktiva medverkan är betydelsefull och inflytandet i en större region måste säkerställas. Det behövs sannolikt nya samarbetsformer mellan kommunerna och mellan kommuner och region, vilka med automatik inte behöver följa nuvarande gränser. Den nya regionen ger möjligheter till nya samarbeten avseende till exempel infrastruktur, kollektivtrafik samt större arbetsmarknadsregioner.

Gränsöverskridande samverkan

En viktig förutsättning för välfungerande regioner är de funktionella och gränsöverskridande sambanden. Stråken med andra regioner är starka och måste ges goda förutsättningar även när de inte överensstämmer med den organisatoriska indelningen. Av länets 13 kommuner gränsar fem mot andra

planerade regioner, vilket innebär att länets invånare och företag har många kontaktpunkter utanför regionen. I många frågor har Region Jönköpings län nära samverkan med Skåne, Halland, Västra Götaland och Blekinge, t ex infrastruktur, kollektivtrafik och arbetsmarknadsfrågor. Ett sydsvenskt samarbete har startat för att ta tillvara gemensamma utvecklingsfrågor ur ett funktionellt perspektiv.

Finansiell situation

Indelningskommittén har lämnat beräkningar på effekter på skattesatser och i utjämningsystem. Däremot saknas underlag på respektive regions/landstings soliditet och hur de relativt stora olikheter som finns kring det finansiella ansvarstagande för bland annat pensioner kommer att beaktas i regionbildningen. Region Jönköpings län har sedan många år en stabil ekonomi genom god hushållning och skatteuttag utifrån planerade kostnader. Investeringar finansieras med egna medel och medel har avsatts till pensioner. Soliditeten är bland de bästa i landet bland regioner och landsting.

De finansiella frågorna måste belysas i ett kommande arbete. Region Jönköpings län anser också att det finns anledning att beskriva planerade investeringsbehov i respektive region/landsting.

Tidpunkt för förändring

Med utgångspunkt i dagens kunskap och underlag ser vi det inte realistiskt med start av ny region 2019.

REGION JÖNKÖPINGS LÄN

Malin Wengholm
Regionstyrelsens
ordförande

Carina Ödebrink
Regionstyrelsens
2:e vice ordförande

Ann-Marie Nilsson
Vice ordförande i
Kommunalt Forum